

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Kateřina Benešová

Název práce: Každodennost v raném novověku z pohledu Zuzany Černínové

Školitel: prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Odevzdáno na Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

72 stran textu

Posuzovaná diplomová práce se věnuje každodennosti raně novověké šlechtičny, a to jak v rovině obecné, tak na konkrétním příkladu Zuzany Černínové z Harasova. Co se pramenů týče, opírá se především o dvě edice Zuzaniny korespondence, o edice Františka Dvorského a Zdeňka Kalisty.

Z hlediska formálního mohu konstatovat, že v práci nacházíme jen málo pravopisných chyb a překlepů. (Např. na s. 3 chybí čárka před slovy „*jako je narození*“, na s. 23 je navíc písmeno „v“: „*a v měl být v dobré fyzické kondici*“, na s. 42 nemá být „*tak jej čekal život*“, ale „*tak je čekal život*“, na s. 63 má být „*ji trápily*“ místo chybného „*jí trápily*“, na téže straně přebývá jedno písmeno: „*jsem oba pojmy dostatečně o vymežila*“.) Na více místech se setkáme s jistými stylistickými nedostatky (např. opakování slov, viz s. 20: „*tak Heřman Černín, díky tomu, že byl velmi zcestovalý, tak se mu dostalo té cti...*“). Nebylo by na škodu, kdyby práce obsahovala přílohu – například portrét „hlavní hrdinky“ či fotografie některých jejích dopisů.

K obsahu práce: Autorku lze pochválit za vhodný výběr dílčích témat – těžištěm textu je analýza zmínek o pěti zásadních životních situacích, resp. událostech v korespondenci Zuzany Černínové z Harasova: o těhotenství, narození/křtu, svatbě, nemoci a úmrtí/pohřbu. Leckteré citace jsou opravdu zajímavé: Máme zde kupříkladu doloženu jistou otrlost některých šlechticů ve vztahu k úmrtí svého malého dítěte (prý pocítovali „*ne přílišnou žalost pro ně*“ – s. 42). Pozoruhodné je také, jak hraběnka zdůvodňovala svou nechuť ke svému případnému dalšímu sňatku (zjištěným postojem potencionálních nápadníků: „*... všechno myslí na ten bídný statek a peníze*“ – s. 50).

Práce však má i negativa. Již jsem uvedl, že je založena především na dvou edicích listů Zuzany Černínové, které vydali Zdeněk Kalista a František Dvorský. Autorka však opominula nejnovější edici dopisů Zuzany Černínové z Harasova a jejího syna Humprechta Jana Černína z Chudenic, kterou roku 2014 vydala Hana Borovská. Jde o dokumenty ze 40. a 50. let 17. století, které sice byly editovány uvedeným Františkem Dvorským, ale jen neúplně

a v nedostatečné kvalitě. Benešová práci Borovské uvádí v soupisu pramenů a literatury, ovšem v poznámkách ji necituje ani jednou.

Některé formulace jsou poněkud nepromyšlené. Na s. 44 se uvádí, že Jan Černín z Chudenic zemřel „*na prahu třicetiletého konfliktu*“. O pár řádků výše autorka uvádí, že jmenovaný aristokrat zemřel roku 1642. Připomínám, že třicetiletá válka začala roku 1618 – uvedený letopočet má tedy blíže k jejímu konci než k „*prahu*“. Humprecht starší Černín z Chudenic byl prý direktorem „*při počátcích národního povstání*“. Zde bych přece jen dal přednost tradičnímu označení „*stavovské povstání*“.

Benešová na některých místech pouze řetězí přímé citace sekundární literatury, aniž by je jakkoliv uvedla či komentovala (viz např. podkapitoly 3.5.1 „*Místo posledního odpočinku*“ nebo 3.5.2 „*Organizace pohřbů*“). Při případném přepracování a rozšíření práce (autorka má zájem zpracovávat dané téma i jako disertační práci) doporučuji věnovat těmto pasážím poněkud větší péči.

Pár dalších, drobnějších připomínek. U zásady „*žena jest vězněm muže svého*“ (s. 57) by mohl být odkaz na právní díla, v nichž tuto normu najdeme (jde o svod Všehrdův, dále o knihu Tovačovskou a knihu Drnovskou). U pojmu „*uherská nemoc*“ (s. 39) by bylo dobré uvést, o jako nemoc podle dnešní terminologie jde. V seznamu literatury nalézáme disertační práci Petry Vokáčové „*Příběhy o hrdé pokoře*“ z roku 2008. Doporučuji do seznamu doplnit i novější verzi téže práce, která vyšla tiskem. (Benešová ji zná – cituje ji v jedné poznámce, ale v seznamu literatury chybí.)

Závěrem: Text Kateřiny Benešové přináší zajímavé podněty, na druhou stranu je zatížen některými pochybeními. Doporučuji jej k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

Ve Žďáru nad Sázavou, 25. srpna 2017

PhDr. Oldřich Chládek, PhD.